

Čtení na pokračování,
Část dvacátá čtvrtá:

Sotos Chondropoulos:

Svatý Nektarios - Svátý našeho století

Kapitola VIII/3 ... pokračování

Ano, tady v hlavním městě se vyskytuje mnoho bojujících zélótů, jako třeba apoštol Makrakis. Nicméně jeho netolerance vůči těm, kteří dosáhli vysokých pozic díky falešným záminkám se liší od našeho přístupu pomoci oživit duše všech, kdo to potřebují, s pokorou a láskou. Mnoho vynikajících studentů nyní náš požehnaný děkan připravuje ke službě naší církvi, a to je, můj příteli, něco mnohem cennějšího než jakýkoliv poklad tohoto světa, který vlastní národy mnohem bohatší a mocnější než ten náš.

Přesto bez ohledu na to, jak moc se ti pokouším popsat Jeho Milost Nektaria, jeho slušnost, laskavost a bezpočtu dalších ctností, pouze riskuji, že nebudu schopen přiblížit ti úplně jeho charisma. Jeho osobnost mě přitahuje jako magnet. Dokonce považuji za nemožné odjet od něho a mnozí mí spolužáci to dokonce cítí podobně. Asi si musíš myslet, copak je na tomto muži tak zvláštního, že ho to odlišuje od ostatních duchovních? Vše, co mohu říci je, že ho člověk může na jednu stranu vidět žít v tomto světě, jednat s lidmi, mít pochopení pro jejich světské starosti, a přesto na druhou stranu cítí, jako by z tohoto světa nebyl, i když chápe jejich problémy, nesdílí ani nemá sebemenší přání sdílet jakoukoliv z jejich snah, očekávání či snů. Bez přehánění ti říkám, že se modlí dnem i nocí a vždy za spásu světa. Jeho sny se týkají věčného Božího království.

Je to velmi tolerantní člověk a má rád každého. Nepoctivé odzbrojí jen tím, že na ně nevinně pohlédne, skoro jako dítě v té známé pohádce, které odzbrojilo divokou smečku vlků svým čistým pohledem. Všechny, které zná, vede svojí mírností a zdvořilostí ke Spasiteli. Navíc jeho příkladný život nikdy neselhává. Je opravdovým ztělesněním byzantského mnišství, andělské čistoty a panictví. Zkrátka ačkoliv je člověk, žije jako anděl.

Je podivující vidět tady tak mnoho mladých mužů, kteří mají přirozené sklony k světským radostem a důsledkům a potížím, které to přináší, jak se třesou, když pomyslí na to, že by se to dozvěděl ředitel

školy. Ne že by se naštvál nebo mu to vadilo; mají obavy, aby to nezjistil, protože by jej jejich chování velmi zarmoutilo. Ukázalo se, že když je smutný, nepláče, ale sám sebe potrestá a omezí v pokání za hříchy ostatních.

Můj drahý Agamemnone, omlouvám se, pokud jsem tě unavil. Vypadá to zkrátka, že je toho tolik, co lze říci o mém životě tady, a zatím jsem ti napsal jen zlomek toho všeho. Prosím nemysli si, že jsem se změnil a stal se tak zbožný. Zůstávám bohužel, drahý příteli, mužem tohoto světa, který je stále zatěžován strachem, aby neupadl do zlého.

Pozdravuj ode mne své rodiče, bratry a zvláště srdečně našeho váženého ředitele, na něhož stále vzpomínám.

Nejvřelejší pozdrav

Costas Sakkopoulos

KAPITOLA IX/3

Odpoledne, čtrnáctého dne měsíce února, 1898, si vyšel řecký král Jiří I. na procházku po ulici Paleo Phareo, v části zvané Analatos. Nějaký vrah se pokusil krále zabít, ale minul. Když se tedy zdálo, že konečně dochází v hlavním městě k jistému uklidnění, po pokusu o atentát znovu převládá zmatek. Za pokusem stál silný protikrálovský duch, který začal nabývat vrchu po porážce řecké armády Turky u Domokosu, Almyra a v Lamiu. Všude panovaly rozpaky a debaty nad tím, kdo měl být ve skutečnosti obviňován z této nešťastné porážky.

Pět dní po pokusu o atentát na krále hlavní sekretář a dva členové desetičlenného výboru vášnivě diskutovali v hlavní kanceláři školy ohledně současných politických záležitostí. Dohadovali se o nových hraničních čárách a o reparacích, které Řecko bylo nuceno přijmout jako část poplatků sultánovi za válku. Reparace zahrnovaly čtyři miliony zlatých sovereignů, a Řecko o ně prosilo celou Evropu. Když peníze obdrželo, muselo Řecko souhlasit s mezinárodní finanční kontrolou. Uprostřed vášnivého rozhovoru se náhle třetí člen, který byl současně úspěšným obchodníkem z Epiru, obrátil na sekretáře a řekl: „Zatraceně, Nektarios by nemohl ... Nezajímá se sám o tyto věci.“

Bouřlivá debata se zklidnila a konverzace se obrátila jiným směrem.

„Vím, že se toto léto chystá navštívit horu Athos,“ odpověděl sekretář. „Vlastně už požádal ekumenický patriarchát, aby tam mohl jet. Potřebuje nyní peníze.“

„Proč?“

„Protože všechno, co vydělá, dá na charitu a mezitím se dostal do problémů s vydavatelem jeho poslední knihy.“

„Jaké knihy?“

„Ty nevíš? Na akademiky udělala velký dojem. Někteří dokonce šli tak daleko, že tvrdí, že je to nevídaný spis v křesťanském pravoslaví.“

„Jak bych to mohl vědět? Copak si myslíš, že nemám nic lepšího na práci, než zabývat se jím? Drahý příteli, možná se nás chystají zničit, hrozí nám návrat otroctví a ty se ptáš, jestli vím o Nektariově knize. Mimochodem, o čem to je?“

„Křesťanská etika.“

„Tomu nerozumím,“ odpověděl očividně rozzlobený člen. „Copak tento křesťan nechápe vážnost toho, co se kolem nás děje? Copak není vyděšený jako my a copak jeho duchovní život netrpí tyto dny tak jako náš? To se od nás tak liší?“

„No, řeknu ti,“ klidně odpověděl sekretář. „On se zkrátka nezajímá o politiku.“

„Copak nesleduje zprávy? Nečte noviny?“

„Každý je čte. Nicméně, pochop, že jeho hlavním životním cílem se zdá být příprava mladých mužů ke kněžství.“

„Náboženský fanatik,“ přidal se další člen. Byl to úředník vysokoškolského vzdělávání ze Smyrny.

„Počkej, co myslíš tím fanatikem? Copak nedělá to, za co ho škola platí? Nedělá svoji práci?“

„No,“ řekl úředník ze Smyrny zamyšleně, „ano, ale až dosud byl tento cíl zpátečnický ...“

„V každém případě se okolnosti nyní změnily. Jaký jsi říkal, že je titul té knihy?“

„Křesťanská etika ve východní pravoslavné církvi. Napsal ji pro studenty Rizarioské školy. Vzpomínám, že když ji psal, zůstával vzhůru dlouho do noci. Celou minulou zimu, prakticky do doby, než byla válka ztracená a armáda se vzdala, ji dokončoval. Jakmile ji dopsal, hned hledal vydavatele.“

„Pokud byla kniha tak dobře přijata vědeckými pracovníky, jak jsi mi říkal, a pokud kolem ní panují tak dobré pocity, tak se bude dobře prodávat, potom tedy dostane zapláceno ... Je to tak?“

„No, ne tak úplně ... Myslím, že dostane zapláceno, ale on většinu peněz rozdává. Hodně dává dobrým studentům, kteří jsou chudí a dostávají stipendium. Tito premianti jsou těmi, jak on říká, kteří mají horlivost pro svatost.“

„A co přesně napsal o té knize?“

„Já jsem ji vlastně nestudoval, protože na to nemám čas. Nicméně jsem ji prolistoval. Vypadá jako etická renesance člověka a jeho povinností.“

„Koupil sis jednu, abys ho podpořil?“

„No, on mi jednu dal jako dárek, a dokonce mi ji podepsal. Dává každému, kdo ho požádá. Pokud půjdeš kolem jeho kanceláře a ...“

„Ale vždyť jsi mi říkal, že za ni dluží peníze, a přesto je rozdává?“

„Opravdu!“

„Slyšel jsem,“ řekl úředník ze Smyrny, „že díky své osobní prostotě a ctnostem, se mu podařilo prosadit se u studentů a vytvořit jisté psychologické ovzduší vzájemného pochopení a pomoci. Je to vlastně něco, čeho dosáhli i v Evropě podobnými metodami.“

„Co přesně míníš těmi metodami?“

„Profesor se snižuje k potřebám studentů a k chápání jejich postavení. Mezitím je také striktní a tradiční, kromě ...“ Následovala chvíle ticha.

„Pokračuj se svými myšlenkami. Proč ses odmlčel?“

„Jenom, že je skoro stále v rozporu s tříčlenným výborem.“

„Také jsem slyšel,“ podotkl obchodník, zatímco si držel vestu.

„Co čekáš?“ pokračoval. „Je to drsný člověk podobný mnichům. Ani se nepokusil opustit středověk, kde jeho rozum uvázl. Dnešní svět zažívá novou renesanci, jak mě ujišťuje můj syn. Absolvoval na Mnichovské univerzitě a ví o všem, co se děje ve světě.“